

Проект Закону
вноситься народними депутатами України –
членами Комітету з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів
Г. Третяковою та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю на працю

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України “Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 21, ст.252 із наступними змінами):

1) статтю 1 викласти в такій редакції:

“**Стаття 1.** У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

1. інвалідність – функціональна обмеженість особи рівно та безбар’єрно взаємодіяти із суспільством у всіх сферах життєдіяльності через фізичні, психічні, інтелектуальні або сенсорні порушення організму;

2. працівник – фізична особа, яка працює на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах найманої праці чи служби (незалежно від виду служби та органу проходження такої служби), передбачених законодавством (крім осіб, які виконують роботу або надають послуги на умовах цивільно-правового договору);

3. роботодавець – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, та фізична особа – підприємець, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту), контракту про проходження служби або на інших умовах, передбачених законодавством, за винятком цивільно-правових договорів про виконання робіт чи надання послуг;

4. робоче місце особи з інвалідністю – місце (приміщення), на якому особа з інвалідністю постійно чи тимчасово перебуває в процесі трудової діяльності і, яке визначене на підставі трудового договору (контракту), контракту про проходження служби або згідно з законодавством.”;

2) статтю 2 викласти в такій редакції:

“**Стаття 2.** Відповідно до Конституції України, загально визнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України всі люди є рівними перед законом і мають право без будь-якої дискримінації на рівний захист.

Особи з інвалідністю в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Держава зобов'язана створити умови для реалізації особою з інвалідністю всіх прав людини й основоположних свобод без будь-якої дискримінації за ознакою інвалідності та забезпечити їй соціальний захист.

Дискримінація за ознакою інвалідності забороняється.

Дискримінація за ознакою інвалідності означає будь-яке пряме чи непряме розрізнення, виключення чи обмеження, що зазнає особа через інвалідність, метою або результатом якого є применшення або заперечення визнання, реалізації або здійснення нарівні з іншими всіх прав людини й основоположних свобод у політичній, громадській, економічній, соціальній, культурній чи будь-якій іншій сфері. Вона включає всі форми та прояви дискримінації, у тому числі необґрунтовану відмову у розумному пристосуванні та відмову у працевлаштуванні особи з інвалідністю через необхідність вдаватися до розумного пристосування й фінансувати відповідні заходи.

Особи з інвалідністю, які вважають, що зазнали дискримінації, мають право звернутися із скаргою до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та/або до суду.

Терміни "розумне пристосування" та "універсальний дизайн" вживаються у значенні, наведеному в Конвенції про права осіб з інвалідністю.”;

3) статтю 3 викласти в такій редакції:

“Стаття 3. Інвалідність встановлюється шляхом проходження медико-соціального експертного обстеження відповідно до законодавства в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Використання результатів експертного обстеження здійснюється з урахуванням положень про захист конфіденційної інформації в порядку, передбаченому Законом України “Про захист персональних даних”.”;

4) частину четверту статті 4 викласти в такій редакції:

“Особам з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу відповідно до законів України "Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю", "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю", пільги надаються на підставі довідки, що безоплатно видається, центрами надання адміністративних послуг, уповноваженими структурними підрозділами соціального захисту населення / посадовими особами соціального захисту населення місцевих органів виконавчої влади та/або місцевого самоврядування за місцем проживання особи з інвалідністю. Порядок видачі такої довідки та її форма затверджуються центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.”;

5) статтю 5 викласти в такій редакції:

“Стаття 5. Комплекс медичних, реабілітаційних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, спрямованих на надання особам з інвалідністю допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, соціально-трудової адаптації та інтеграції в суспільство, а також порядок забезпечення осіб з інвалідністю допоміжними засобами реабілітації і медичними виробами, визначається на підставі індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю.

Сфера працевлаштування особи з інвалідністю визначається в індивідуальній програмі реабілітації особи з інвалідністю за дозвільним принципом. Реалізація особою з інвалідністю права на працю відбувається у всіх сферах та формах, за винятком тих, що прямо протипоказані особі з урахуванням її функціональних можливостей.

Реалізація прав особи з інвалідністю, пов'язаних із виконанням індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, здійснюється з урахуванням вимог про захист конфіденційної інформації в порядку, визначеному Законом України «Про захист персональних даних».

Індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю є обов'язковою для виконання всіма суб'єктами, які мають право здійснювати заходи, передбачені програмою, а також роботодавцями, в яких працює чи проходить службу особа з інвалідністю, за умови, що така інформація стала їм відома з урахуванням законодавства про захист персональних даних.

Невиконання заходів, передбачених індивідуальною програмою реабілітації, не вважатиметься порушенням цими суб'єктами обов'язку щодо виконання цієї програми у випадку, якщо ці суб'єкти не були повідомлені про зміст індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю.”;

6) статтю 8 викласти в такій редакції:

“Стаття 8. Державне управління з питань забезпечення прав осіб з інвалідністю та їх соціального захисту здійснюється в межах повноважень центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.”;

7) статтю 10 викласти в такій редакції:

“Стаття 10. Фінансове забезпечення заходів щодо соціального захисту осіб з інвалідністю і дітей з інвалідністю здійснюється за рахунок Державного бюджету України, в тому числі державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю, бюджетів органів місцевого самоврядування, державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю, роботодавців; благодійної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Державний цільовий фонд соціального захисту осіб з інвалідністю є складовою частиною Державного бюджету України. Кошти Фонду зараховуються на окремий рахунок Державного бюджету України.

Джерелами формування державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю є внески роботодавців на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю, штрафи за несплату чи за порушення порядку сплати цих внесків, кошти Державного бюджету, благодійні внески та інші надходження, не заборонені законом.

Внески роботодавців на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю зараховуються безпосередньо на єдиний казначейський рахунок”;

8) статтю 11 викласти в такій редакції:

“Стаття 11. Кошти державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю витрачаються виключно на фінансування заходів, що передбачені цим законом та Законом України “Про зайнятість населення” з питань підтримки працевлаштування осіб з інвалідністю.

Кошти з державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю можуть використовуватися виключно для:

1) надання роботодавцям дотацій/ компенсацій витрат на заходи розумного пристосування;

2) фінансування надання соціальних послуг у сфері зайнятості осіб з інвалідністю та заходів сприяння зайнятості осіб з інвалідністю, визначених цим Законом та Законом України “Про зайнятість населення”, у тому числі для забезпечення надання соціальних послуг соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, а також послуг персонального асистента на робочому місці;

3) надання дотацій/компенсацій витрат роботодавця на організацію професійного навчання працівників – осіб з інвалідністю, проведеного відповідно до законодавства про професійний розвиток;

4) здійснення заходів реабілітації осіб з інвалідністю/ забезпечення допоміжними засобами реабілітації осіб з інвалідністю у випадках, передбачених законодавством про реабілітацію;

5) забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю, які не можуть бути працевлаштованими через недієздатність або через відсутність відповідних рекомендацій у розділі «трудова реабілітація» індивідуальної програми реабілітації, шляхом гарантованого фінансування соціальної послуги «соціально-трудова адаптація»;

6) надання фінансової допомоги на створення та діяльність підприємств захищеного працевлаштування в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

7) надання фінансової допомоги підприємствам/підприємцям трудової інтеграції осіб з інвалідністю в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Кошти державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю витрачаються у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Кошти, отримані роботодавцем чи іншими суб'єктами, визначеними законодавством, з державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю та використані не за цільовим призначенням повертаються одержувачем цих коштів у подвійному розмірі. Порядок повернення коштів визначається Кабінетом Міністрів України.

Органи місцевого самоврядування мають право утворювати цільові фонди для реалізації місцевих програм соціального захисту осіб з інвалідністю, які є складовою спеціального фонду відповідного місцевого бюджету. Порядок і умови витрачання коштів цих фондів визначаються органами місцевого самоврядування.

Органи місцевого самоврядування в межах місцевих програм можуть надавати:

- 1) фінансову підтримку роботодавцям на заходи розумного пристосування;
- 2) фінансову допомогу на створення та діяльність підприємств захищеного працевлаштування;
- 3) фінансову допомогу підприємствам/підприємцям трудової інтеграції осіб з інвалідністю.“;

9) доповнити статтею 11¹ такого змісту:

“Стаття 11-1. Розпорядником коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю є Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю.

Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю:

- 1) реалізує державну політику у сфері працевлаштування осіб з інвалідністю;
- 2) здійснює виплати коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю відповідно до цього закону;
- 3) розробляє і реалізовує державні програми працевлаштування осіб з інвалідністю;
- 4) здійснює фінансування забезпечення осіб допоміжними засобами реабілітації;
- 5) здійснює інші повноваження, визначені законодавством.

Контроль за цільовим використанням коштів здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей.

Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей у сфері контролю за

цільовим використанням коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю:

1) здійснює контроль за цільовим використанням коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю відповідно до цього закону;

2) здійснює контроль за обґрунтованістю тарифів на соціальні послуги працевлаштування осіб з інвалідністю;

3) стягує безпідставно нараховані (виплачені) кошти роботодавцю з державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю згідно з цим законом, а також ті, які використані не за цільовим призначенням;

4) порушує в установленому законом порядку питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства про сплату внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю;

5) у разі виявлення фактів порушення порядку нарахування, обчислення і сплати внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю звертається в установленому законом порядку до відповідних правоохоронних органів;

6) здійснює моніторинг у сфері працевлаштування осіб з інвалідністю та готує пропозиції Кабінету Міністрів України щодо прогнозування розвитку ринку праці осіб з інвалідністю;

7) здійснює інші повноваження, визначені законодавством.”;

10) доповнити статтю 11² такого змісту:

“Стаття 11-2. Фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю здійснюється на конкурсних засадах відповідно до Плану реалізації державної чи місцевої програми.

Державні та місцеві програми формуються відповідними державними органами та органами місцевого самоврядування з урахуванням пропозицій профспілок та громадських об’єднань осіб з інвалідністю.

Замовником фінансування державних та місцевих програм працевлаштування осіб з інвалідністю є центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей або рада територіальної громади, яка прийняла відповідну програму.

Порядок проведення конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України.”;

11) статті 12, 13, 14, 14¹, 14², 14³ виключити;

12) статтю 16 викласти в такій редакції:

“Стаття 16. З метою забезпечення прав осіб з інвалідністю та їх соціального захисту, виявлення, сприяння усунення перепон і бар’єрів, що перешкоджають забезпеченню прав і задоволенню потреб таких осіб, у тому числі стосовно доступу їх нарівні з іншими громадянами до об’єктів фізичного оточення, транспорту, інформації та зв’язку, а також з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів - до освіти, праці,

культури, фізичної культури і спорту, надання соціальних послуг, залучення осіб з інвалідністю до суспільної діяльності, здійснення громадського контролю за дотриманням прав осіб з інвалідністю, представництва їхніх інтересів та усунення будь-яких проявів дискримінації стосовно осіб з інвалідністю можуть створюватися громадські об'єднання осіб з інвалідністю.

Порядок створення, діяльності і ліквідації громадських об'єднань осіб з інвалідністю регулюється законодавством України про громадські об'єднання, статутами цих організацій, зареєстрованими у встановленому порядку.”;

13) у статті 17:

частину першу викласти в такій редакції:

”Особи з інвалідністю у сфері працевлаштування мають право на:

1) працю та зайнятість, що включає можливість вільно обирати роботу (службу) з урахуванням функціональних можливостей, професійної підготовки й інтересів, або займатися підприємницькою та іншою діяльністю, яка не заборонена законом;

2) справедливі та сприятливі умови праці, зокрема рівні можливості та рівну оплату за рівноцінну роботу (службу), безпечні та здорові умови праці;

3) на представництво та захист своїх соціально-трудова прав профспілковими організаціями;

4) професійну орієнтацію з метою самовизначення та реалізації здатності особи до праці;

5) професійне навчання відповідно до здібностей, функціональних можливостей та з урахуванням потреб ринку праці;

6) сприяння у працевлаштуванні, обранні підходящої роботи та одержанні інформації про ситуацію на ринку праці й перспективи його розвитку;

7) просування по роботі (службі), а також сприяння збереженню та поверненню на роботу (службу);

8) сприяння можливостям самозайнятості та здійснення підприємницької діяльності;

9) розумне пристосування робочого місця;

10) професійний розвиток;

11) соціальні послуги відповідно до законодавства про зайнятість населення та соціальний захист на випадок безробіття;

12) соціальну послугу персонального асистента, супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці відповідно до законодавства про соціальні послуги.

Державні стандарти соціальної послуги персонального асистента, соціальної послуги супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення;

13) соціальну послугу соціально-трудова адаптації.

Державний стандарт соціальної послуги соціально-трудової адаптації затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення;

14) збереження роботи у роботодавця, де трапився нещасний випадок на виробництві, або умови праці якого зумовили професійне захворювання працівника, що призвели до встановлення цій особі інвалідності, відповідно до рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю.";

частину другу виключити;

у зв'язку з цим частину третю вважати відповідно частиною другою та викласти в такій редакції:

"Відмова в укладенні трудового договору або в просуванні по службі, звільнення за ініціативою роботодавця, переведення особи з інвалідністю на іншу роботу без її згоди з мотивів інвалідності не допускається, за винятком випадків, коли стан її здоров'я перешкоджає виконанню професійних обов'язків, загрожує здоров'ю і безпеці праці інших осіб, або продовження трудової діяльності чи зміна її характеру та обсягу загрожує погіршенню здоров'я особи з інвалідністю.";

доповнити частинами третьою та четвертою такого змісту:

"Відмовляючи в укладенні трудового договору особі з інвалідністю, роботодавець зобов'язаний повідомити її причини відмови у письмовій формі або у формі електронного документа відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг».

За порушення вказаних у частині третій цієї статті вимог винні особи притягаються до адміністративної відповідальності.";

14) доповнити статтею 17-1 такого змісту:

"Стаття 17-1. Роботодавці, за рахунок коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю або за рахунок власних коштів, інших джерел, не заборонених законодавством, з метою створення для осіб з інвалідністю рівних умов отримати роботу, працювати, проходити професійне навчання та здобувати підвищення на роботі (службі) у разі потреби здійснюють заходи розумного пристосування, що стосуються, зокрема, але не виключно:

1) внесення модифікацій та коректив до будівель та приміщень з метою приведення їх у стан, коли ними можуть користуватися особи з інвалідністю;

2) модифікації існуючого та придбання додаткового обладнання та/або допоміжних засобів, необхідних для виконання роботи (служби) особою з інвалідністю;

3) перенесення робочого або навчального місця до іншого зручного для особи з інвалідністю приміщення чи поверху, надання дозволу на виконання певної роботи дистанційно, в тому числі з дому;

4) розробки робочої друкованої інформації (пам'яток, інструкцій, технологічних карток, графіків тощо) у доступних форматах, зокрема, легкого читання, шрифтом Брайля, та розміщення такої інформації у доступних місцях, а також надання усної інформації (її повторення) з регулярністю,

визначеною у залежності від потреби особи з інвалідністю із застосуванням простої мови;

5) звуження змісту та/чи зменшення обсягу трудових обов'язків за посадою, яку займає особа з інвалідністю;

6) зміни робочого або навчального графіка особи з інвалідністю, зокрема, запровадження скороченої тривалості робочого часу при одночасному збереженні розміру оплати праці на рівні повного відпрацювання загальної норми тривалості робочого часу, гнучкого графіка роботи, надання додаткових перерв для заняття фізичними вправами або відпочинку, які включаються у робочий час, тощо;

7) внесення змін до виробничих процедур, навчального плану, стандартів;

8) переведення особи з інвалідністю за її згодою на іншу роботу чи посаду, зокрема у випадках, коли жодне розумне пристосування не здатне уможливити ефективне та незалежне виконання функціональних обов'язків на займаній посаді;

9) надання асистента/ залучення соціальної послуги персонального асистента або залучення інших працівників для надання допомоги у ході виконання трудових обов'язків, прийняття рішень, здійснення робочих комунікацій тощо;

10) надання послуг перекладу жестовою мовою тощо.

Заходи розумного пристосування не повинні накладати на роботодавця надмірний чи невикорисаний тягар.

Надмірним не вважатиметься тягар, якщо такий достатньо компенсується заходами фінансових державних гарантій сприяння зайнятості осіб з інвалідністю.

При визначенні того, чи не становлять заходи розумного пристосування невикорисаний тягар для роботодавця, Державна служба України з питань праці України та її структурні підрозділи на місцях оцінюють такі фактори, як:

1) можливість практичного втілення необхідних заходів, їх вплив на процес виробництва;

2) характер і вартість розумного пристосування;

3) загальні фінансові та матеріальні ресурси роботодавця, що зобов'язаний забезпечити розумне пристосування;

4) кількість вже працевлаштованих осіб з інвалідністю;

5) передбачувана тривалість трудового договору, контракту про проходження служби, укладення яких очікується тощо.

Витрати роботодавцю на заходи розумного пристосування компенсуються або дотуються Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.";

15) статтю 18 викласти в такій редакції:

"Стаття 18. Забезпечення прав осіб з інвалідністю на працевлаштування та оплачувану роботу, в тому числі з умовою про виконання роботи вдома або дистанційно, здійснюється шляхом їх безпосереднього звернення до

роботодавців, суб'єктів господарювання, які надають послуги у працевлаштуванні, або до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції.

Після встановлення інвалідності, повернення особи до роботи (служби) проводиться переважно у роботодавця, в якого працювала особа до настання інвалідності, з урахуванням індивідуальної програми реабілітації, її побажань до умов праці, а також наявних у неї професійних знань і навичок.

Роботодавець, у якого з працівником трапився нещасний випадок або умови праці зумовили професійне захворювання працівника, повинен забезпечити повернення на роботу (службу) працівника, інвалідність якого настала унаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання, та зобов'язаний здійснити для цього усі необхідні заходи розумного пристосування протягом 15 днів з дня повідомлення особи з інвалідністю про готовність приступити (повернутись) до роботи (служби).

Особа з інвалідністю повинна повідомити роботодавця у письмовій формі або у формі електронного документа відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» про готовність приступити до роботи (служби) протягом місяця з дня встановлення інвалідності.

Ці норми не застосовуються, якщо єдиною причиною нещасного випадку на виробництві було винне порушення працівником вимог з охорони та безпеки праці або нещасний випадок стався з працівником, який перебував у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння.

Роботодавець, який не виконав зобов'язання, визначені частинами 2, 3, 4, 5 цієї статті, повинен компенсувати працівнику втрачений заробіток у трикратному розмірі середньої заробітної плати, яку отримують працівники відповідного роботодавця за увесь період невиконання зобов'язань щодо забезпечення повернення на роботу (службу) особи з інвалідністю, але не більше ніж за 6 місяців.

Особа з інвалідністю, яка не бажає залишатися у трудових відносинах із роботодавцем, у якого з нею трапився нещасний випадок або умови праці якого зумовили професійне захворювання, повинна повідомити про це роботодавця та територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, протягом місяця з дня встановлення інвалідності у письмовій формі або у формі електронного документа відповідно до Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», що звільняє роботодавця від обов'язку, визначеного частиною 6 цієї статті.

Роботодавець зобов'язаний забезпечувати для особи з інвалідністю належні умови праці з урахуванням індивідуальної програми реабілітації цієї особи та інші соціально-економічні гарантії, передбачені законодавством.

Особам з інвалідністю, які не мають змоги працювати за місцем розташування/перебування роботодавця, територіальні органи центрального

органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, суб'єкти господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, сприяють у працевлаштуванні з умовою про виконання роботи вдома або дистанційно.

Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, суб'єкти господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні, надають особам з інвалідністю послуги зі сприяння зайнятості та працевлаштування відповідно до Закону України «Про зайнятість населення».

Особи з інвалідністю можуть залучатися до оплачуваних громадських робіт за їх згодою.";

16) статтю 18¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 18-1. Особа з інвалідністю, яка не досягла пенсійного віку, не працює, але бажає працювати, має право зареєструватися у територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, як безробітна відповідно до Закону України «Про зайнятість населення».

Рішення про визнання особи з інвалідністю безробітною і взяття її на облік для працевлаштування приймається центром зайнятості незалежно від місця проживання особи з інвалідністю на підставі поданих нею результату експертного обстеження та інших передбачених законодавством документів.

Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, проводять пошук підходящої роботи з урахуванням індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, наявних в особи з інвалідністю знань і кваліфікації та з урахуванням її побажань до умов праці, а також надають особам з інвалідністю інші послуги зі сприяння зайнятості та працевлаштування відповідно до Закону України «Про зайнятість населення».

Територіальні органи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, проводять пошук підходящої роботи з урахуванням індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, наявних в особи з інвалідністю знань і кваліфікації та з урахуванням її побажань до умов праці, а також надають особам з інвалідністю інші послуги зі сприяння зайнятості та працевлаштування відповідно до Закону України «Про зайнятість населення».

Особа з інвалідністю має право скористатися послугами суб'єктів господарювання, які надають послуги з посередництва у працевлаштуванні відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» із збереженням для цієї особи всіх гарантій працевлаштування, передбачених законодавством про зайнятість населення.

У сфері працевлаштування осіб з інвалідністю роботодавці мають право на:

1) послуги, в тому числі безоплатні консультації з питань працевлаштування осіб з інвалідністю, відповідно до Законів України «Про зайнятість населення» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»;

2) на дотації та/або компенсації витрат за рахунок коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю за проведені заходи розумного пристосування;

3) фінансові гарантії (компенсації, допомоги, інші виплати), що передбачені суб'єктам господарювання у сфері працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до Закону України «Про зайнятість населення»;

4) на дотації та компенсації витрат за рахунок коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю за організацію професійного навчання працівників – осіб з інвалідністю відповідно до законодавства про професійний розвиток;

5) консультації фахівця із соціального супроводу на робочому місці працівника – особи з інвалідністю, у тому числі соціальний супровід роботодавця та співпрацівників особи з інвалідністю.

Державний стандарт соціальної послуги супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

У випадку працевлаштування особи з інвалідністю, не зареєстрованої як безробітна у територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, роботодавець має право на гарантії, передбачені ч. 5 цієї статті. Для отримання відповідних послуг чи виплат роботодавець звертається до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції за місцем державної реєстрації або до розпорядника коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

Для осіб з інвалідністю, зареєстрованих у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, як безробітні або такі, що шукають роботу, за рахунок коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю проводиться професійна підготовка, підвищення кваліфікації і перепідготовка у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.";

17) доповнити статтею 18² такого змісту:

"Стаття 18-2. Роботодавці, які використовують працю щонайменше 25 працівників (далі - платники внеску), зобов'язані щомісяця сплачувати внесок на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю (далі – внесок).

Розмір внеску дорівнює добутку 40 відсотків середньої місячної заробітної плати (винагороди), яку отримують працівники платника внеску, та різниці між кількістю осіб, що забезпечує виконання платником внеску

нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, та кількістю фактично працевлаштованих осіб з інвалідністю.

Для платників внеску встановлюється норматив робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю у розмірі чотирьох відсотків середньооблікової кількості осіб штатного облікового складу за місяць з розрахунку повного робочого часу.

Внесок не входить до системи оподаткування.

Збір внеску здійснюється до державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення соціальних, трудових, освітніх прав осіб з інвалідністю.

Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають під час провадження діяльності, пов'язаної із збором та веденням обліку внеску. Дія інших нормативно-правових актів може поширюватися на зазначені відносини лише у випадках, передбачених цим Законом, або в частині, що не суперечить цьому Закону.

Адміністрування внеску здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Порядок нарахування, обчислення і сплати внеску визначається цим Законом, в частині адміністрування - Податковим кодексом України, Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Забороняється використовувати кошти, що надходять від сплати внеску та застосування фінансових санкцій відповідно до цього Закону, на цілі, не передбачені цим Законом.

Сплата внеску здійснюється у національній валюті шляхом внесення відповідних сум внеску на рахунки податкових органів, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для його зарахування.

Платники внеску зобов'язані сплачувати внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше 20 числа наступного місяця та подавати щокварталу звітність про сплату внеску до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Днем сплати внеску вважається:

1) у разі перерахування сум внеску з рахунку платника на єдиний казначейський рахунок - день списання банком або центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського

обслуговування бюджетних коштів, суми платежу з рахунку платника незалежно від часу її зарахування на вказані рахунки;

2) у разі сплати внеску готівкою - день прийняття до виконання банком або іншою установою - членом платіжної системи документа на переказ готівки разом із сумою коштів у готівковій формі.

Суми помилково сплаченого внеску за заявою платника внеску зараховуються в рахунок майбутніх платежів внеску або повертаються платникам у порядку і строки, визначені центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.";

18) статтю 19 викласти в такій редакції:

"Стаття 19. Платники внеску самостійно розраховують кількість робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю відповідно до нормативу, встановленого статтею 18-2 цього Закону. При розрахунку кількість робочих місць округлюється до цілого значення.

Платники внеску мають право самостійно здійснювати добір та працевлаштування осіб з інвалідністю у рахунок зазначеного нормативу робочих місць.

Про випадки працевлаштування осіб з інвалідністю роботодавець повідомляє територіальні органи центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

У межах зазначеного нормативу робочих місць здійснюється також працевлаштування осіб з інвалідністю, які страждають на психічні розлади, відповідно до Закону України «Про психіатричну допомогу».

Виконанням зазначеного нормативу робочих місць вважається працевлаштування платником внеску відповідної кількості осіб з інвалідністю, розмір оплати праці кожного з яких перевищує мінімальну заробітну плату.

Виконання роботодавцем обов'язку щодо нормативу робочих місць, визначеного згідно із статтею 18-2 цього Закону, може здійснюватися також через працевлаштування особи з інвалідністю на умовах стажування, передбаченого Законом України «Про зайнятість населення» та проведеного в порядку, передбаченому цим законом.

Виконанням роботодавцем нормативу робочих місць відповідно до цього закону вважатиметься винятково стажування, передбачене частиною першою цієї статті, під час якого особа з інвалідністю, яка проходить стажування отримує заробітну плату в розмірі не нижче мінімальної заробітної плати.

До розрахунку нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, визначеного у статті 18-2 цього Закону, не включається кількість осіб штатного облікового складу за місяць з розрахунку повного робочого

часу, зайнятих на роботах, професіях з важкими, шкідливими чи небезпечними умовами праці, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

Вимоги до нормативу робочих місць, визначеного згідно з статтею 18-2 цього Закону, не застосовуються до дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав.

Контроль за виконанням роботодавцями нормативу робочих місць здійснює Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю.

Порядок здійснення контролю за виконанням роботодавцями нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю та сплатою внесків визначається Кабінетом Міністрів України.

Платники внеску зобов'язані подавати звітність про працевлаштування осіб з інвалідністю, створення кількості робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю та нараховані суми внесків у порядку та в строки, визначені Кабінетом Міністрів України.

Щоквартальний звіт подається до 20 числа останнього місяця кварталу, наступного за звітним, а щорічний звіт – до 20 січня року, наступного за звітним.

За неподання або несвоєчасне подання звітів щодо працевлаштування осіб з інвалідністю платники внеску та/або їхні посадові особи несуть відповідальність, у встановленому законом порядку.

Норматив робочих місць, призначених для працевлаштування осіб з інвалідністю, порядок його встановлення визначаються виключно цим Законом.";

19) доповнити статтю 19¹ такого змісту:

"Стаття 19-1. Роботодавці, які провадять діяльність упродовж останніх 12 місяців, з яких упродовж 6 місяців працевлаштували осіб з інвалідністю на повний робочий час, набувають статус підприємства/підприємця трудової інтеграції осіб з інвалідністю шляхом повідомлення територіальних органів центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, якщо:

1) а) рівень зайнятості осіб з інвалідністю становить щонайменше 50% зайнятих, у тому числі не менше 20 % від загальної кількості зайнятих осіб - це особи з інвалідністю 1 та 2 групи, або

б) рівень зайнятості осіб з інвалідністю 1 чи 2 груп по зору та внаслідок інтелектуальних та психічних порушень становить щонайменше 30% від загальної кількості зайнятих осіб;

2) приміщення та робочі місця:

а) відповідають вимогам охорони та безпеки праці;

б) є доступними для осіб з інвалідністю внаслідок їхнього розумного пристосування, в тому числі через облаштування доступних санітарно-гігієнічних, побутових приміщень загального користування та шляхів їхнього сполучення;

3) у разі потреби особам з інвалідністю забезпечується соціальна послуга персонального асистента, соціальна послуга соціального супроводу на робочому місці, надається невідкладна та спеціалізована медична допомога, консультативно - реабілітаційні послуги;

4) заробітна плата для осіб з інвалідністю перевищує мінімальну заробітну плату.

Підприємства/підприємці трудової інтеграції осіб з інвалідністю мають право на пільги із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України щодо податків та зборів, на отримання позик, поворотної та безповоротної фінансової допомоги (далі - фінансова допомога), дотацій в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.";

20) доповнити статтю 19² такого змісту:

"Стаття 19-2. Юридична особа незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, чи фізична особа з метою сприяння професійній, трудовій та соціальній реабілітації осіб з інвалідністю можуть засновувати підприємства захищеного працевлаштування, що здійснюють некомерційну господарську діяльність.

Статус підприємства захищеного працевлаштування набувається шляхом повідомлення територіальних органів центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, якщо:

1) кількість працевлаштованих осіб:

а) з інвалідністю 1 групи перевищує 70% від загальної кількості зайнятих, або

б) з інвалідністю 2 групи внаслідок інтелектуальних та психічних порушень перевищує 35% від загального числа зайнятих осіб;

2) приміщення та робочі місця:

а) відповідають вимогам охорони та безпеки праці;

б) є доступними для осіб з інвалідністю внаслідок їхнього розумного пристосування, в тому числі через облаштування доступних санітарно-гігієнічних, побутових приміщень загального користування та шляхів їхнього сполучення;

3) у разі потреби особам з інвалідністю забезпечується соціальна послуга персонального асистента, соціальна послуга соціального супроводу на робочому місці, надається невідкладна та спеціалізована медична допомога, консультативно - реабілітаційні послуги;

4) орган місцевого самоврядування надав позитивний висновок про необхідність створення підприємства захищеного працевлаштування, крім випадку, коли таке підприємство створюється органами місцевого самоврядування;

5) доходи отримані від діяльності підприємства скеровуються винятково на розвиток підприємства;

б) підприємство не має на меті отримання прибутку, а також не здійснює діяльність, пов'язану з виробництвом та реалізацією підакцизних товарів.

Підприємства захищеного працевлаштування мають право на пільги із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) відповідно до законів України щодо податків та зборів, на отримання позик, поворотної та безповоротної фінансової допомоги (далі - фінансова допомога), дотацій в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

На майно та кошти підприємства захищеного працевлаштування не може бути звернено стягнення у судовому чи адміністративному порядку, таке не може бути обтяжене у будь-який інший спосіб.";

21) статтю 20 виключити;

22) доповнити статтею 20¹ такого змісту:

“Стаття 20-1. Сума щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю може бути зменшена за рахунок витрат на придбання продукції або послуги, виробленої або наданої підприємствами захищеного працевлаштування або суб'єктами господарювання, які мають статус підприємства/підприємця трудової інтеграції осіб з інвалідністю за винятком торгівлі такою продукцією.

Сума внеску, який платник внеску зобов'язаний сплатити за місяць, в якому відбулася відповідна закупівля продукції або послуг, може бути зменшена на суму закупівлі, але не більше як на 50 % такого внеску.

У випадку, якщо сума закупівлі перевищує розмір щомісячного внеску, який повинен платити роботодавець, він має право на зменшення внеску з розрахунку не більше як на 50 % такого внеску впродовж періоду компенсації собі повної вартості придбаної продукції або послуг, вироблених або наданих підприємствами захищеного працевлаштування або суб'єктами господарювання, які мають статус підприємства/підприємця трудової інтеграції осіб з інвалідністю за винятком торгівлі такою продукцією.

Від сплати щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю звільняються:

1) реабілітаційні заклади та надавачі соціальних послуг;

2) хоспіси;

3) державні, комунальні та недержавні підприємства, установи, організації, єдиним предметом діяльності яких є реабілітація осіб з інвалідністю, навчання таких осіб або догляд за ними.

Умови, порядок платежу і розміри зменшення щомісячного внеску визначаються Кабінетом Міністрів України.”;

23) доповнити статтею 20² такого змісту:

“Стаття 20-2. У разі несвоєчасної або не в повному обсязі сплати внеску, передбаченого статтею 18-2 цього Закону до платника застосовуються фінансові санкції.

У разі виявлення своєчасно не сплачених сум внеску платники внеску зобов'язані самостійно обчислити ці внески і сплатити їх з нарахуванням пені в порядку і розмірах, визначених цією статтею.

Суми недоїмки стягуються з нарахуванням пені та застосуванням штрафів.

Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у порядку, за формою та у строки, встановлені центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, надсилає в паперовій та/або електронній формі платникам внеску вимогу про сплату недоїмки з внеску.

Вимога про сплату недоїмки з внеску, винесена за результатами документальної перевірки, надсилається (вручається) платнику в порядку, визначеному статтею 42 Податкового кодексу України.

Вимога про сплату недоїмки є виконавчим документом.

Платник внеску зобов'язаний протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги про сплату недоїмки сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею.

У разі незгоди з розрахунком суми недоїмки платник внеску узгоджує її з податковим органом шляхом оскарження вимоги про сплату внеску в адміністративному або судовому порядку.

Скарга на вимогу про сплату внеску подається до податкового органу вищого рівня у письмовій формі протягом десяти календарних днів, що настають за днем отримання платником внеску вимоги про сплату внеску, з повідомленням про це територіальний орган центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, який прийняв вимогу про сплату внеску.

Податковий орган, який розглядає скаргу платника внеску, зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення та надіслати його платнику внеску протягом 20 календарних днів з дня отримання скарги на адресу платника внеску поштою з повідомленням про вручення або надати йому під розписку. Керівник (його заступник або уповноважена особа) податкового органу може прийняти рішення про подовження строку розгляду скарги платника внеску понад встановлений строк, але не більше 60 календарних днів, та письмово повідомити про це платника внеску до закінчення 20-денного строку. Якщо вмотивоване рішення за скаргою платнику внеску не надсилається протягом 20-денного строку або протягом строку, подовженого за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) податкового органу, така скарга вважається повністю задоволеною на користь платника внеску з дня, наступного за останнім днем закінчення строків.

Порядок узгодження сум недоїмки з внеску встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

У разі якщо згоди з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування не досягнуто, платник внеску зобов'язаний сплатити суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею протягом десяти календарних днів з дня надходження рішення відповідного територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування органу або оскаржити вимогу до територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вищого рівня чи в судовому порядку.

У разі, якщо платник внеску протягом десяти календарних днів з дня отримання вимоги не сплатив зазначені у вимозі суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенею, не узгодив вимогу з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, шляхом оскарження в адміністративному чи судовому порядку або не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти календарних днів з дня отримання узгодженої вимоги територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби узгоджену вимогу про сплату недоїмки в електронній формі.

Порядок обміну інформацією між територіальними органами центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та органами державної виконавчої служби визначається центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику.

Вимога територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, про сплату недоїмки або рішення суду щодо стягнення суми недоїмки виконується органами державної виконавчої служби в порядку, встановленому законом.

За рахунок сум, що надходять від платника внеску або від органів державної виконавчої служби, погашаються суми недоїмки, штрафних

санкцій та пені у порядку календарної черговості їх виникнення. У разі якщо платник має несплачену суму недоїмки, штрафів та пені, сплачені ним суми внеску зараховуються в рахунок сплати недоїмки, штрафів та пені у порядку календарної черговості їх виникнення.

На суму недоїмки нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка суми недоплати за кожний день прострочення платежу.

Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, застосовує до платника внеску такі штрафні санкції:

1) за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) внеску накладається штраф у розмірі 20 відсотків своєчасно не сплачених сум;

2) за донарахування територіальним органом центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або платником своєчасно не нарахованого внеску накладається штраф у розмірі 10 відсотків зазначеної суми за кожний повний або неповний звітний період, за який донараховано таку суму, але не більш як 50 відсотків суми донарахованого внеску;

3) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності про нарахування внеску накладаються штрафи, передбачені за порушення порядку подання інформації про фізичних осіб - платників податків у розмірах та порядку, встановлених статтею 119 Податкового кодексу України.

Нарахування пені, передбаченої цією статтею, починається з першого календарного дня, що настає за днем закінчення строку внесення відповідного платежу, до дня його фактичної сплати (перерахування) включно.

У разі оскарження платником внеску вимоги про сплату недоїмки нарахування пені зупиняється з дня подання скарги до територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування або позову до суду.

Про нарахування пені та застосування штрафів, передбачених цим Законом, посадова особа територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, приймає рішення, яке протягом трьох робочих днів надсилається платнику внеску.

Суми пені та штрафів, передбачених цим Законом, підлягають сплаті платником внеску протягом десяти календарних днів після надходження

відповідного рішення. Зазначені суми зараховуються на рахунки територіальних органів центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відкриті в центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, для зарахування внеску. При цьому платник внеску у зазначений строк має право оскаржити таке рішення до територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вищого рівня або до суду з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яким прийнято це рішення.

Оскарження рішення територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, про застосування фінансових санкцій зупиняє перебіг строку їх сплати до винесення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, або судом рішення у справі. Строк сплати фінансових санкцій також зупиняється до ухвалення судом рішення у разі оскарження платником внеску вимоги про сплату недоїмки, якщо застосування фінансових санкцій пов'язано з виникненням або несвоєчасною сплатою суми недоїмки.

Порядок, строки та процедура оскарження вимоги про сплату внеску поширюються на оскарження рішень територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, про нарахування пені та застосування штрафів.

Рішення територіального органу центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, про нарахування пені та/або застосування штрафів, передбачених цією статтею, є виконавчим документом.

У разі, якщо платник внеску не сплатив зазначені в рішенні суми протягом десяти календарних днів, а також не повідомив у цей строк територіальний орган центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, про оскарження рішення, таке рішення передається органам державної виконавчої служби в порядку, встановленому законом.

Суми штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати внеску, стягуються в такому самому порядку, що і суми недоїмки із сплати внеску.

Суми штрафів та нарахованої пені включаються до вимоги про сплату недоїмки, якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки.

Строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується.

Проведення у справах про адміністративні правопорушення здійснюється в порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення.”;

24) доповнити статтю 20³ такого змісту:

“Стаття 20-3. Контроль за дотриманням прав осіб з інвалідністю в частині їх соціального захисту здійснюється на підставі законодавства про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, про місцеве самоврядування, про соціальний діалог, про організації роботодавців та їх об'єднання, про професійні спілки, про громадські об'єднання з урахуванням особливостей, визначених законодавством про зайнятість, цим законом та міжнародними договорами.

Державний контроль за виконанням роботодавцями нормативу робочих місць здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Державний контроль за сплатою щомісячного внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Державний контроль за додержанням законодавства за дотриманням прав осіб з інвалідністю в частині їх працевлаштування здійснює уповноважений орган з реалізації державної політики з питань державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства про зайнятість населення та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, в межах їх повноважень та центральний орган виконавчої влади який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей.

Державний контроль за додержанням законодавства за дотриманням прав осіб з інвалідністю в частині їх працевлаштування в межах територіальних громад здійснюють органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи.

Рішення, прийняті територіальними органами центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне

соціальне страхування, та територіальними органами і посадовими особами центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, захисту прав дітей, здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки та за дотриманням прав дітей з питань, що належать до їх компетенції відповідно до цього Закону, є обов'язковими до виконання платниками внеску.

Громадський контроль за додержанням законодавства за дотриманням прав осіб з інвалідністю в частині їх працевлаштування здійснюють професійні спілки та їх об'єднання, роботодавці та їх об'єднання, громадські організації осіб з інвалідністю.”;

25) статтю 21 викласти в такій редакції:

“Стаття 21. Держава гарантує особам з інвалідністю дошкільне виховання, здобуття освіти на всіх рівнях освіти, що відповідає їх здібностям і можливостям.

Дошкільне виховання та дошкільна освіта осіб з інвалідністю здійснюється в закладах дошкільної освіти.

Професійне навчання осіб з інвалідністю здійснюється з урахуванням медичних показань і протипоказань для наступної трудової діяльності. Вибір форм і методів професійного навчання провадиться на підставі висновку експертного обстеження, проведеного для встановлення інвалідності, та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку, виданим інклюзивно-ресурсним центром.

Під час реалізації особою з інвалідністю права на освіту та професійне навчання можуть застосовуватися загальні та альтернативні форми навчання.

Обдаровані діти з інвалідністю мають право на безоплатне навчання музики, образотворчого, художньо-прикладного мистецтва у закладах позашкільної освіти.

Заклади освіти надають освітні послуги особам з інвалідністю нарівні з іншими громадянами, у тому числі шляхом створення належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення, універсального дизайну та забезпечення розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби особи з інвалідністю.”;

26) у статті 22:

частину першу викласти в такій редакції:

“Для реалізації права на професійну (професійно-технічну), фахову передвищу та вищу освіту особами з інвалідністю заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти створюють їм необхідні умови для здобуття освіти на відповідному рівні.”;

абзац другий частини третьої викласти в такій редакції:

“особам з інвалідністю, які не спроможні відвідувати заклад освіти (за рекомендацією органів охорони здоров'я та соціального захисту населення);”

частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

“Прийом до закладу професійної (професійно-технічної) освіти, проводиться шляхом конкурсного відбору вступників на навчання.

У разі складення вступних іспитів з позитивним результатом до закладу професійної (професійно-технічної) освіти поза конкурсом зараховуються діти з інвалідністю та особи з інвалідністю, яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю.”;

абзац перший частини шостої викласти в такій редакції:

“За інших рівних умов переважне право на зарахування до закладу професійної (професійно-технічної) освіти мають особи з інвалідністю та діти з малозабезпечених сімей, у яких:”;

27) у статті 23:

частини першу та другу викласти в такій редакції:

“Жестова мова як мова осіб з порушеннями слуху є засобом спілкування та навчання і захищається державою.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування:

сприяють поширенню жестової мови та заохоченню мовної самобутності осіб з порушеннями слуху;

гарантують збереження, вивчення і всебічний розвиток жестової мови, її використання як засобу виховання, навчання, викладання, спілкування і творчості;

забезпечують можливість комунікації осіб з інвалідністю з порушеннями слуху в органах, установах та закладах соціального захисту населення, судових правоохоронних органах, органах пожежної безпеки, аварійно-рятувальних службах, закладах охорони здоров'я, закладах освіти тощо;

сприяють наданню послуг перекладачів жестової мови громадянам України з порушеннями слуху, які користуються жестовою мовою;

створюють умови для наукового вивчення жестової мови;

сприяють використанню жестової мови в офіційних відносинах.”;

28) статтю 24 викласти в такій редакції:

“Стаття 24. Після закінчення закладу освіти особам з інвалідністю надається за їх бажанням право вільного працевлаштування або право вибору місця роботи в межах нормативу робочих місць для осіб з інвалідністю або право скористатися програмою першого робочого місця відповідно до законів України “Про зайнятість населення” та “Про основні засади молодіжної політики”.

При відмові у прийнятті на роботу, ненаданні роботи за спеціальністю особі з інвалідністю, яка скористалась правом першого робочого місця відповідно до частини першої цієї статті після закінчення закладу освіти, або при недодержанні інших умов трудового договору і законодавства про працю роботодавець відшкодовує витрати на її проїзд до місця роботи і назад до місця, де вона проживає, а також витрати на проїзд супроводжуючої особи, якщо вона є необхідною.”;

29) статтю 25 викласти в такій редакції:

“**Стаття 25.** Роботодавці створюють безпечні і нешкідливі для здоров’я умови праці, вживають заходів до запобігання інвалідності та відновлення працездатності осіб з інвалідністю.

За особами з інвалідністю внаслідок трудового каліцтва або професійного захворювання, які проходять професійне навчання з урахуванням індивідуальної програми реабілітації, якщо з моменту встановлення інвалідності минуло не більше року, зберігається середній зарібок за попереднім місцем роботи із зарахуванням пенсії по інвалідності протягом строку, передбаченого програмою. У таких випадках відшкодування витрат з урахуванням сплачених сум пенсій здійснюється роботодавцями, під час роботи в яких настала інвалідність.”

30) статтю 37 викласти в такій редакції:

“**Стаття 37.** Види необхідної матеріальної, соціально-побутової і медичної допомоги особам з інвалідністю визначаються органами, які проводять експертне обстеження для встановлення інвалідності, в індивідуальній програмі реабілітації. Допомога надається за рахунок коштів державного цільового фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.”;

2. У Законі України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 2-3, ст.36):

1) У статті 1:

абзац четвертий частини першої викласти в такій редакції:

«інвалідність – функціональна обмеженість особи рівно та безбар’єрно взаємодіяти із суспільством у всіх сферах життєдіяльності через фізичні, психічні, інтелектуальні або сенсорні порушення організму;»

абзац одинадцятий частини першої виключити;

абзац тринадцятий частини першої викласти в такій редакції:

«реабілітаційні заходи - комплекс психологічних, педагогічних, фізичних, професійних та інших заходів, спрямованих на надання особам допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, адаптації та інтеграції в суспільство, а також забезпечення осіб з інвалідністю допоміжними засобами реабілітації і медичними виробами;»

абзац сімнадцятий частини першої виключити;

в абзаці двадцятому частини першої слова «технічними та іншими» замінити словами «допоміжними»;

абзац тридцятий частини першої викласти в такій редакції:

«робоче місце особи з інвалідністю - місце (приміщення), на якому особа з інвалідністю постійно чи тимчасово перебуває в процесі трудової діяльності і, яке визначене на підставі трудового договору (контракту), контракту про проходження служби або згідно з законодавством;»

абзац тридцять перший частини першої викласти в такій редакції:

«спеціальне робоче місце особи з інвалідністю - окреме робоче місце або ділянка виробничої площі, яка потребує додаткових заходів з організації праці

особи з урахуванням функціональних обмежень особи з інвалідністю, шляхом використання допоміжних засобів реабілітації та асистивних технологій;»

в абзаці тридцять другого частини першої слова «визначених у рекомендаціях медико-соціальної експертної комісії» замінити словами «видів діяльності, які протипоказані особі з інвалідністю для здійснення трудової діяльності, визначених у висновку експертного обстеження в результаті медико-соціальної експертизи»;

доповнити частину першу абзацом такого змісту:

«допоміжний засіб реабілітації – будь-який зовнішній продукт (включаючи пристрої, обладнання, прилади чи програмне забезпечення), спеціально вироблений або загальнодоступний, основною метою якого є підтримка або поліпшення функціонування та незалежності особи та, таким чином, сприяння її добробуту. Допоміжні засоби реабілітації також використовуються для запобігання порушень та виникнення вторинних станів здоров'я.»

2) у статті 4:

в абзаці шостому слова «послугами медичної реабілітації, санаторно-курортним оздоровленням на підставі висновків лікарсько-консультативних комісій лікувально-профілактичних закладів» замінити словами «реабілітаційною допомогою у сфері охорони здоров'я, реабілітаційними послугами на підставі індивідуального реабілітаційного плану»;

в абзаці сьомому слова «реабілітаційними послугами на підставі висновків лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я» замінити словами «реабілітаційною допомогою у сфері охорони здоров'я, реабілітаційними послугами на підставі індивідуального реабілітаційного плану»;

3) абзац другий статті 5 викласти в такій редакції:

«забезпечує координованість системи реабілітації, що реалізується через своєчасність, безперервність та комплексність заходів, а також доступність допоміжних засобів реабілітації і медичних виробів, реабілітаційних послуг, відповідність їх потребам особи з інвалідністю, дитини з інвалідністю»;

4) у статті 7:

частину третю викласти в такій редакції:

«Залежно від ступеня стійкого обмеження життєдіяльності, зумовленого захворюванням, травмою (її наслідками) або вродженими вадами при взаємодії із зовнішнім середовищем, що спричиняє обмеження повсякденного функціонування, особі, визнаній особою з інвалідністю, встановлюється перша, друга чи третя група інвалідності»;

в частині четвертій слова «міри втрати здоров'я» замінити словами «ступеня важкості функціональних порушень»;

в частині п'ятій слова «високою мірою втрати здоров'я» замінити словами «високим ступенем важкості функціональних порушень»;

в частині шостій слова «високою мірою втрати здоров'я» замінити словами «високим ступенем важкості функціональних порушень»;

в частині сьомій слова «високою мірою втрати здоров'я» замінити словами «високим ступенем важкості функціональних порушень»;

абзац третій частини восьмої викласти в такій редакції:

«види трудової діяльності, протипоказані особі з інвалідністю за станом здоров'я»;

в абзаці шостому частини восьмої слова «втрати здоров'я» замінити словами «стійкого обмеження життєдіяльності»;

в абзаці третьому частини дев'ятої слова «складають (коригують) індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю» замінити словами «складають та затверджують індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю на основі індивідуального реабілітаційного плану та комплексного реабілітаційного обстеження особи з обмеженням життєдіяльності»;

в абзаці третьому частини десятої слова «складають (коригують) індивідуальну програму реабілітації дитини з інвалідністю» замінити словами «складають та затверджують індивідуальну програму реабілітації дитини з інвалідністю на основі індивідуального реабілітаційного плану та комплексного реабілітаційного обстеження дитини з обмеженням життєдіяльності»;

абзаці п'ятій частини десятої викласти в такій редакції:

«забезпечують своєчасний огляд (переогляд) дітей з обмеженнями повсякденного функціонування та дітей з інвалідністю та за результатами огляду вносять до централізованого банку даних з проблем інвалідності про дітей з інвалідністю».

5) у статті 8:

частину першу викласти в такій редакції:

«Експертиза професійної придатності повнолітніх осіб з інвалідністю здійснюється медико-соціальними експертними комісіями. До роботи цих комісій можуть залучатись спеціалісти з інженерної психології (психології праці) та психології професійного відбору, педагогічні працівники, що займаються навчанням і професійною підготовкою осіб з інвалідністю, представники територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції»;

частину третю викласти в такій редакції:

«Рішення медико-соціальних експертних комісій є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами, які використовують найману працю, реабілітаційними закладами незалежно від типу і форми власності»;

6) у статті 9 абзац одинадцятий виключити;

7) статтю 39 виключити;

3. В Основах законодавства України про охорону здоров'я (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1993, № 4, ст.19):

1) частину першу статті 3 доповнити терміном такого змісту:

«мультидисциплінарна реабілітаційна команда - це організаційно оформлена, функціонально виокремлена група фахівців з реабілітації, які об'єднані спільними метою та завданнями реабілітації та надають реабілітаційну допомогу відповідно до Закону України «Про реабілітацію в сфері охорони здоров'я»;

2) у статті 69:

частину четверту викласти в такій редакції:

«Медико-соціальна експертиза стійких обмежень життєдіяльності здійснюється медико-соціальними експертними комісіями, які встановлюють ступінь стійкого обмеження життєдіяльності та причину інвалідності, складають та затверджують індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю на основі індивідуального реабілітаційного плану та комплексного реабілітаційного обстеження особи з обмеженням життєдіяльності. В індивідуальній програмі реабілітації особи з інвалідністю визначають реабілітаційні заходи відповідно до законів України "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" та "Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я"»;

4. У Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 49-51, ст. 376):

1) у статті 6:

у частині першій слова «непрацездатні громадяни» замінити словом «пенсіонери»;

у частині другій слова «непрацездатних громадян» замінити словами «осіб, які втратили працездатність»;

2) частину першу статті 30 викласти в такій редакції:

«Особам із стійкими обмеженнями життєдіяльності, яким у законодавчому порядку встановлено статус «особа з інвалідністю», призначається пенсія по інвалідності за наявності страхового стажу, передбаченого статтею 32 цього Закону»;

3) частину першу статті 31 викласти в такій редакції:

«1. Залежно від ступеня стійкого обмеження життєдіяльності, зумовленого захворюванням, травмою (її наслідками) або вродженими вадами при взаємодії із зовнішнім середовищем, що спричиняє обмеження повсякденного функціонування, особі, визнаній особою з інвалідністю, встановлюється перша, друга чи третя група інвалідності.

Ступінь стійких обмежень життєдіяльності, причина, група, час настання інвалідності, строк, на який встановлюється інвалідність, визначаються за результатами медико-соціальної експертизи відповідно до законодавства»;

4) в абзаці першому частини першої статті 32 слова «яким установлено інвалідність» замінити словами «з інвалідністю»;

5) у статті 36:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається членам сім'ї померлого годувальника, зазначеним у частині другій цієї статті, які були на його утриманні, за наявності в годувальника на день смерті страхового стажу, який був би необхідний йому для призначення пенсії по III групі інвалідності, а в разі смерті особи, яка виконала функцію донора анатомічних матеріалів людини, пенсіонера або осіб, зазначених у частині другій статті 32 цього Закону, у разі смерті (загибелі) особи внаслідок поранення, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революції Гідності), та членам сім'ї, зазначеним в частині другій цієї статті, особи, якій відповідно до Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" надано правовий статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин, - незалежно від тривалості страхового стажу. При цьому дітям пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника;

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

«Члени сім'ї, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника:»;

б) частину першу статті 37 викласти в такій редакції:

«Пенсія у зв'язку з втратою годувальника призначається в розмірі: на одного члена сім'ї - 50 відсотків пенсії за віком померлого годувальника; на двох та більше членів сім'ї - 100 відсотків пенсії за віком померлого годувальника, що розподіляється між ними рівними частками»;

7) у частині першій статті 38 слова «вважається непрацездатним» замінити словами «має право на цю пенсію»;

8) у статті 45:

абзац третій пункту 3 частини першої викласти в такій редакції:

«Смерть особи, якій відповідно до Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин" надано правовий статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин, чи визнання її померлою у встановленому законодавством порядку надає членам сім'ї, зазначеним у частині другій статті 36 цього Закону, такої особи право на звернення для отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника на загальних підставах, передбачених цим Законом»;

в абзаці другому частини другої слово «непрацездатним» виключити, після слів «членам сім'ї» доповнити словами «зазначеним у частині другій статті 36 цього Закону»;

9) в частині другій статті 48 слово «непрацездатні» виключити;

10) в частині першій статті 52 слово «непрацездатним» виключити;

5. У Законі України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 22, ст.171):

частину третю статті 22 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Для осіб, зазначених в частині першій статті 30 Закону України “Про зайнятість населення” виплата допомоги здійснюється протягом строку, визначеного для проходження підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації»;

6. У Законі України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 1, ст.1):

1) у статті 26:

у пункті 26.1. слова «стійкою втратою працездатності» замінити словами «стійким обмеженням життєдіяльності»;

в абзаці першому пункту 26.2. слова «стійкою втратою працездатності» замінити словами «стійким обмеженням життєдіяльності»;

7. У Законі України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»:

1) частину другу статті 6 викласти в такій редакції:

«Одиноким особам з інвалідністю, визнаним за результатами медико-соціальної експертизи непрацездатними, які не мають інших джерел до існування, державна соціальна допомога може бути призначена на строк встановлення інвалідності»;

8. У Законі України «Про прожитковий мінімум» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 38, ст.348):

1) частину четверту статті 1 викласти в такій редакції:

«До осіб, які втратили працездатність, належать особи, які досягли встановленого законом пенсійного віку, особи, які досягли пенсійного віку, що дає право на призначення пенсії на пільгових умовах, та особи з інвалідністю, визнані непрацездатними за результатами медико-соціальної експертизи, в установленому порядку»;

9. У Законі України «Про охорону праці» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 49, ст.668):

1) у частині четвертій статті 9 після слів «професійним захворюванням» доповнити словами «особи, якій встановлено стійке обмеження життєдіяльності»;

10. У Сімейному кодексі України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135):

1) у частині третій статті 75 після слів «I, II чи III групи» доповнити словами «якій встановлено стійке обмеження життєдіяльності»;

11. У Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

1) У частині четвертій статті 51 після слів «організацій для» доповнити словами «осіб з інвалідністю»;

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування та вводиться в дію через рік з дня набрання ним чинності, але не раніше набрання чинності нормативно-правовими актами, розробка та прийняття яких передбачена цим Законом.

2. У період дії воєнного стану розмір внеску на підтримку працевлаштування осіб з інвалідністю встановлюється на рівні 50 % розміру, що визначений ст. 18-2 Закону України «Про основи соціальної захищеності України».

3. До приведення актів законодавства у відповідність із цим Законом їх положення застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
прийняти нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;
забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із Конституцією України та цим Законом.

**Голова Верховної Ради
України**

